

Stigma • Familieleden van gedetineerden hebben vaak grote emotionele en praktische problemen, maar krijgen nauwelijks hulp. Ze raken in een isolement en weten niet waar ze kunnen aankloppen, zeggen hulpverleners.

De familie van de dader kan nergens terecht

Catrien Spijkerman

Er is weinig begrip voor de impact van detentie op de familieleden van een dader, vindt Hans Barendrecht. Hij is directeur-bestuurder van Gevangenzorg Nederland, een christelijke organisatie die (ex-)gevangenen en tbs-patiënten ondersteunt en ook hun familieleden bijstaat.

Familieleden van daders worstelen met praktische problemen zoals financiën en huisvesting, maar bovenal met schuld- en schaamtegevoelens, loyaliteitsconflicten en psychische problemen. Vooral als het gaat om geruchtmakende misdrijven, ziet de organisatie.

“Je zou willen dat er een landelijk hulpverleningsloket is waar ze terecht kunnen. Zoiets als Slachtofferhulp, maar dan voor familie van daders. Het begint vaak al bij de simpele vraag: waar zit mijn geliefde? Er is de eerste dagen na de arrestatie soms geen manier voor de familieleden om te achterhalen of en waar hun familielid gevangen zit.”

Vrijwilligers van Gevangenzorg Nederland helpen jaarlijks 360 zogeheten ‘achterblijvers’. “Maar Neder-

land telt tienduizend gedetineerden. Ik maak me geen illusies: duizenden familieleden hebben grote problemen thuis”, zegt Barendrecht. Hij zou het toejuichen als de overheid meer voor deze groep zou doen. “De groep is te groot om over te laten aan organisaties zoals wij. Ik moet er niet aan denken dat alle achterblijvers ons en masse zouden weten te bereiken. Dat zouden we niet aankunnen.”

Een luisterend oor

De vrijwilligers van Gevangenzorg Nederland praten telefonisch met de familieleden, bij sommigen gaan ze op huisbezoek en houden jarenlang contact. Een van de belangrijkste taken is een luisterend oor bieden zonder te oordelen, zegt Barendrecht. “We doen de meest basale dingen, we denken mee, geven advies, maar we kunnen niet alle problemen oplossen. Als er trauma is of psychische nood, verwijzen we door naar bijvoorbeeld maatschappelijk werk buiten onze organisatie.”

Maar reguliere hulpverleners schieten vaak tekort, ziet Winie Hanekamp, operationeel manager van Expertisecentrum Kind, dat advies en

scholing geeft aan hulpverleners en familie over steun aan kinderen van gedetineerden. “Als er in opleidingen voor hulpverleners al aandacht is voor de invloed van detentie, dan richt die zich vooral op de dader. Als familie tel je niet mee – tenzij je onderdeel bent van het delict. Er is ook nog weinig onderzoek gedaan naar hoe de familie het best kan omgaan met een gedetineerd familielid.” Naast het onderzoeks- en lobbywerk adviseert het centrum jaarlijks ongeveer tachtig mensen, zowel familieleden van daders als hulpverleners. “Ik weet dat de vraag veel groter is.”

Het stigma is enorm. Ze worden gezien als verlengstuk van de dader.

ex-gevangenisdirecteur
Frans Douw

Ook al is de oproep voor extra hulp mogelijk pijnlijk voor nabestaanden van slachtoffers van misdrijven, toch is meer ondersteuning zinvol, vinden hulpverleners.

Sleutel tot succes

Familieleden zijn de belangrijkste partij als het gaat om een succesvolle terugkeer in de samenleving van de gedetineerde, zegt ex-gevangenisdirecteur Frans Douw. “En toch worden zij niet betrokken bij beleid, hun stem wordt nergens gehoord. Ze praten niet mee over de reïntegratieplannen van hun familielid, of over bezoekfaciliteiten in de gevangenis.” In zijn Stichting Herstel en Terugkeer heeft Douw veel contact met ‘achterblijvers.’ “Het stigma is enorm. Ze worden gezien als verlengstuk van de dader. Kinderen worden gepest, mensen worden verstoten door vrienden en andere familie.”

Ook de moeder en zus van de veroordeelde Michael P. worstelen met schuldgevoelens, psychische problemen en stigma. Michael P. verkrachtte en vermoordde in 2017 de 25-jarige Anne Faber. Hij werd hiervoor in 2018 veroordeeld tot 28 jaar cel en tbs met

dwangverpleging. “Voor de slachtoffer is er Slachtofferhulp, de familie van het slachtoffer heeft een familie-rechercheur, daders hebben een advocaat die hun belangen behartigt”, zegt moeder Heleen. “Voor de familie van de dader is er niets.” In *Trouw* vertelt zij met haar dochter vandaag over hun ervaring als familie van een dader.

de Verdieping 2|5

De familie van Michael P. is altijd op haar hoede

opinie 28

Brief van de hoofdredacteur

**Ontdek de verhalen
achter onze verhalen**

[trouw.nl/
achterdeschermen](http://trouw.nl/achterdeschermen)

Trouw

€ 4,10

RELIGIE € 4,85